

Под Космајем руде шљиве. Добра је то воћка. Од ње ће Шумадинац сковати препеченицу жеженију од челика и благороднију од меда, а његова ће жена, од оног што претекне, скувати слатко. Пијући ту ракију и кушајући то слатко, неважним ће се чинити питања: откуд шљива, од чега је и зашто је. Она је то што јесте, она је нешто настало од ничега и ништа је потекло од нечега. Нека зрију, зато, шљиве. Ни мање ни више од тога није потребно да би се причало о чудесима живота.

„Морао си се јавити, Милоше!“, убеђује Миодраг свог друга, док заједно трче преко блатњаве заравнине која дели импровизовану зграду команде од стајанке ескадриле.

„Нисам могао, Бошковићу. Нисам смео. Шта бих јој рекао, а знам шта би ми рекла? Рекла би — не иди, пусто женско. А како да не идем? И отац ми је...“ Сирене заглушују. Брује мотори десет зелених *Месершмита 109 Емила*. Глас капетана прве класе Милоша Жуњића посрће у тој прецизној буци. Виче — за мнош! и ускоче у кабину машине. Брундајући, један за другим, *Емили* се дижу изнад ратног аеродрома и нестају на југоистоку. Шестоаприлска зора зри. У сеоској кући, подно Космаја, једна се мајка буди.

Жуњићев *Месершмит* се под благим углом пење ка растопљеном сунчевом рађању. Небо, оковано копреном ишчекивања, у тој ранопролећној растопини усеца кроз себе стакласту светлост. Шумна је то светлост, као искона искра неописива речју. Млади капетан је види први пут. Исувише смело јој хрли. Њено рађање

се прелива преко обзорја, утиче у његове ледене очи и чини га бесмртним у том трену јутрења. Отаџбино!, кликће и повлачи палицу ка себи. Авион штекће као орао и устремљује се на хорде гаврана *Луфтвафе*. Надиру са севера, надиру бучни, црни, надиру сигурнији од смрти: *Хејнкели*, *Јункерси*, *Штуке*; а повише њих, остављајући за собом кондензационе трагове, вребају *Месершмити 109 Густава*, њихова ловачка пратња. У трбух бомбардера се, као насумични громови, заривају југословенски пресретачи. Бљесну, и у бљеску се сурвају у крваво модри Дунав, на сремску црницу, у смрт, у ништа.

Жуњић кидише. Трза палицом и, направивши лупинг, залази иза репа једног *Хејнкела 111*. Притиска дугме и рафал сева. Гранате се закивају у крило немачког авиона и он се у трену претвара у буктињу. Прошавши кроз црни облак дима, капетан улеће у рој *Густава*, који се стадоше спуштати с висина. Окомише се. Митраљеске салве као муње роваре у близини његових крила.

„Balkanische schwein!“, урла глас из *Густава*. Капетан Валтер Новотни.

„Балканске су свиње отхраниле ваше Швапске гузице!“, не да се Милош, „мој вас је стари по Церу бајонетом вијао! Нећете ви мени...!“ И опали у празно. Из беса.

Небеса су чворновата од силних потреса. Робуснији, са снажнијим мотором, *Густав* је убрзо почео надвладавати, пео се брже, са мањим радијусом заокрета лако је улазио у реп противнику. Залуд сви имелмани *Емилу*, ништавна је пилотска вештина Жуњићева.

У бесконачности мили она светлост. Као прапорци, њени зраци шарају у зеници Милошевој. Он не види смрт, призивајући њену

таму, ходи јој под крвавим облацима безумља, преко буктиња сагорелих снова младости. Изненада, простор се око њега расцепљује у ружу мирисну од никад виђених боја; све се смањује у својој големости, ишчезава, праска у материјализованој брзини сунчевих зрака. Готово их може ухватити, млађани капетан. Рука му пада на стакло кабине. Очи му гутају прашинасте путујуће честице. Смеје се као дете, и већ развезује каишеве падобрана, посеже за полугом, као да жели да помери поклопац кокпита и да искочи, да ускочи у ту бујицу врцаве светлости. Али *Густав* бљује ватру. *Емил* понире, избегава, и заједно, они пролећу кроз препуну празнину неба које то више није. Седмозвезди Орион блиста. Музика сфера бубња им у слушалицама.

Шта је ово?, пита се Жуњић.

Was ist das?, умује Новотни.

Задивљени су занемели. Улетевши у безгласје зоре, открили су чаролију већу од поларне светлости, у простору — антипростор, у времену — антивреме, оно што црном рупом зову. У брдима Баварске, Валтере, у шумарцима Космаја, Милоше! Тамо где пасу краве и зрију шљиве, овде где се рађа свет преко света.

„Balkanische schwein!“, виче Немац, али више није сигуран зашто то чини. Пуца, али пита се на кога.

Србин ћути. Тунел светлости предугачак је. Након бесконачности, израњају негде *са друге стране неба*, под непознатим сазвежђима. Ипак, виде, Београд, Weissenburg, кркља у пламену под њима. Без горива, они и даље лете, али за чудо, не питају се како. Нити их мори сазнање да своје авионе не могу да спусте испод три хиљаде метара висине. Копрцају се у ограниченом парчету неба, заробљени у неком кутку времена. У шта сам улетео?,

зебе Жуњић. Пуцњи немчеви га кураже, и он узвраћа рафалима. Знају, сипљивих мисли: бесмислено је ово.

Шљиве подно мале планине, у окупираној краљевини, опадају. Ковит времена захвата све. И црпи снагу свести човековој — сутон је миленијума. Година господња, 2998. Срем више није Срем, већ само дистрикт Мегаполиса светског. Јурско је неко ново доба. Милијарда, за милијардом година пролази. А Сунце, подбуло, црвеноџина звезда, гута своја чеда све до орбите Урана. Гасну Арктур, Бетелгејз, Вега... Космос, из Великог праска потекли, у Великом сажимању се враћа у *ништа*. Као Алфа и Омега, два *Месершмита* ћуте по оном што више није ни вакуум. У пупку нове Васељене, *Густав*, са кукастим крстом на репу, прогони *Емила* са југословенском тробојком.

„Balkanische schwein!“

Жуњић ћути. Зврррррррр! Јави се, Милоше, нутка га глас. Он се предаје. *Емил* пада у вртлог, рафали га сасецају. Умире. Али то није смрт. Слично је то шапату лотоса у језерској води, жубору локвања под чулним ибисом. Као пуп шљиве.

Реци ми, знаш ли како настају шљиве и како дрво њихово, земља под дрветом и земља у Земљи и она на путањи око Сунца и хелијум у њему? Желим да буде сада, оно што је било некада.

Једна се мајка буди. Телефон звони. Јави се, витеже небески! Премало је богова измишљено за безброј звезда које би понеле њихова имена.